

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1865

Vragen van het lid **Mohandis** (PvdA) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *de boete voor het niet tijdig stopzetten van het studentenreisproduct* (ingezonden 10 februari 2016).

Antwoord van Minister **Bussemaker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 14 maart 2016).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van berichtgeving over de boete bij het niet tijdig stopzetten van het studentenreisproduct na beëindiging van de studie, waarmee de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en OV-bedrijven 56 miljoen euro extra hebben geïnd?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u de signalen rondom grote groepen studenten die deze hoge boete van 97 euro per halve maand ontvangen, niet omdat zij misbruik van de OV-kaart maken, maar door vergissingen of door omstandigheden waardoor het reisproduct te laat beëindigd wordt?

Antwoord 2

Deze signalen hebben aanleiding gegeven nader onderzoek te doen naar de motieven van (oud-)studenten om hun reisproduct niet tijdig stop te zetten. Ik verwacht de uitkomsten van dit onderzoek voor de zomer met u te kunnen delen.

Vraag 3

Deelt u de mening dat het wenselijker en proportioneler is om in dit verband te kiezen voor het automatisch beëindigen van de mogelijkheid om het reisproduct op de studenten OV-chipkaart te beëindigen? Zo ja, welke maatregelen heeft u op dit vlak genomen of welke gaat u hierbij nemen? Zo nee, in welke mate acht u het redelijk dat 120.000 studenten gestraft worden voor frauduleus gebruik door een kleinere groep, terwijl er ook technische mogelijkheden bestaan om gebruik na afstuderen onmogelijk te maken?

¹ «Ex-student boet voor vergeten OV» – De Volkskrant, vrijdag 5 februari 2016.

Antwoord 3

Het automatisch beëindigen van het studentenreisrecht zou inderdaad wenselijk zijn maar is op dit moment om technische redenen niet mogelijk. Dit heeft te maken met het grote aantal (oud-)studenten dat jaarlijks (tijdelijk of definitief) het studentenreisrecht, niet op het hetzelfde moment, moet stopzetten. Het poortjessysteem is niet bedoeld om abonnementen te verwijderen van OV-chipkaarten en kan dergelijke grote aantallen (momenteel) niet aan. Er is alleen ruimte voor de notoire misbruikers (student of niet-student) die «*geblacklist*» zijn door de vervoerders. Van belang hierbij blijft ook de verantwoordelijkheid van de studenten zelf. Zij vragen zelf een studentenreisrecht aan via internet en zetten dit product op hun zelf aangeschafte OV-chipkaart bij een kaartautomaat. Wanneer dat recht is afgelopen, dienen zij dit product op dezelfde wijze stop te zetten, eerst via internet en daarna bij een kaartautomaat. Zoals aangegeven ben ik van mening dat nadere informatie nodig is ten aanzien van de motieven van (oud-)studenten om hun reisproduct niet tijdig stop te zetten.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u de informatie richting studenten over de wijze en de momenten waarop studenten geïnformeerd worden over het tijdig stopzetten van het studentenreisproduct?

Antwoord 4

DUO informeert studenten op verschillende manieren voordat de vordering ingaat over de verplichting het reisproduct tijdig stop te zetten:

- indien de einddatum van de studie bij DUO bekend is, wordt de student in oktober of november van het daaraan voorafgaande jaar in een brief gewezen op de verplichting het reisproduct tijdig stop te zetten;
- een maand voordat het reisproduct stopgezet moet worden, ontvangt de student daarover (nogmaals) bericht;
- studenten die hun studiefinanciering via MijnDUO stopzetten, krijgen direct een melding dat het reisproduct stopgezet moet worden bij een ophaalautomaat. Ook in de bevestigingsmail van MijnDUO staat de oproep tot stopzetten bij een ophaalautomaat;
- DUO zendt maandelijks een tweet (twitter) richting de DUO-volgers met daarin de oproep het studentenreisproduct tijdig te stoppen bij een ophaalautomaat;
- de openbaarvervoerbedrijven hebben op websites en in folders informatie opgenomen over de verplichting om het reisproduct tijdig stop te zetten;
- de wijze van stopzetten wordt duidelijk uitgelegd op duo.nl en studentenreisproduct.nl.

Ook maandelijks nadat de vordering is ingegaan vanwege het niet tijdig stopzetten van het studentenreisrecht wordt de (oud)-student geïnformeerd over een oplopende schuld per e-mail of brief als gevolg van ten onrechte in bezit houden van het studentenreisrecht.

Ik ben van mening dat de informatie voor studenten over de wijze en de momenten waarop zij geïnformeerd worden over het tijdig stopzetten van het studentenreisproduct, op orde moet zijn. De brief van de studentenorganisaties aan Uw Kamer (2016D03340) geeft mij aanleiding met hen de wijze waarop de communicatie verloopt, gezien vanuit het gezichtspunt van de student, te bespreken. Zo zal besproken worden welke verbetermogelijkheden zij nog zien. Hierbij zal ik een recente uitspraak van de Nationale ombudsman betrekken over de eigen verantwoordelijkheid van een student bij het stopzetten van een studentenreisrecht.

Vraag 5

Bent u bereid om te zorgen dat er een eenvoudigere werkwijze komt om te voorkomen dat de OV-kaart na de studie nog gebruikt kan worden, bijvoorbeeld door toch te kiezen voor de (technische mogelijke) automatische beëindiging van de kaart?

Antwoord 5

Zie antwoorden bij vraag 2 en 3.

Vraag 6

Bent u bereid om deze vragen op zo kort mogelijke termijn te beantwoorden, in ieder geval voor de behandeling in de Tweede Kamer van het wetsvoorstel Aanpassingswet studiefinanciering BES², waarin een verhoging van de boete naar 150 euro per halve maand wordt voorgesteld in geval van niet tijdige beëindiging van het OV-studentenreisproduct?

Antwoord 6

Ik stel u voor het debat plaats te laten vinden nadat de uitkomsten bekend zijn van het onderzoek naar de motieven van (oud-)studenten om hun reisproduct niet tijdig stop te zetten alsmede de uitkomsten van het bij antwoord 4 toegezegde overleg met de studentenorganisaties. Ik verwacht deze uitkomsten voor de zomer met u te kunnen delen. Ik zal u gelijktijdig informeren over de uitkomsten van het overleg met de studentenorganisaties.

² Kamerstukken 34 331